

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ
ΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΑΠΟΚΕΙΜΕΝΑ ΕΝ ΤΩ ΜΟΥΣΕΙΩ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ *

56

Καταγραφή τοῦ χρέους τῆς Ἐπαρχίας Κρήτης. (Μάιος 1786).

*Αριθ. Χειρ. Μ.Η. 110. Ἐφ' ἀπλοῦ φύλλου χάρτου διαστ. 0,33×0,23 μ' με ὕδατίνας γραμμάς καὶ ἐπιστεφόμενα γράμματα G.H. Τὸ κείμενον ἐπὶ δύο σελίδων. Διατήρησις καλή.

1786 μαΐου 19.

Καταγραφή ἀκριβῆς ἀπάσης τῆς ὀλοσχεροῦς ποσότητος τοῦ χρέους τῆς ἡμε | τέρας ἐπαρχίας κρήτης. ↵

τὰ κατὰ μάϊον

γροσίων κεφάλαιον

γροσίων διάφορον

5000 :	ἰῶ παραγιωτάτω πρώην κωνσταντινουπόλεως κυ- ρίῳ Θεοδοσίῳ	τῇ ιθῇ :	μαΐου πρὸς 50 :	500 :
500 :	τῇ κοκόνῃ βιβρίτζῃ κομνινάκη	τῇ ιθῇ :	πρὸς 50 :	50 :
500 :	τῇ κοκόνῃ θυγατρὶ τοῦ μακαρί- του κομνενάκη	τῇ ιθῇ :	πρὸς 50 :	50 :
500 :	τῷ λογιωτάτῳ πρώτῳ ὀστιαρίῳ ρωτίῳ	τῇ ιθῇ :	πρὸς 50 :	50 :
1000 :	τῇ κοκόνῃ ἐλέγκῳ γιμάρῃ τα- φταλῇ	τῇ ιθῇ :	πρὸς 45 :	90 :
7500 :				740 :
1000 :	τῷ ἄρχοντι κομίσῳ νικολάκῃ ἐγ- κονῷ τῆς σμαράγδας χαντζερεῖ .	τῇ ιθῇ :	πρὸς 40 :	80 :
1500 :	τῇ κοκόνῃ μαριώρῃ συζύγῳ τοῦ μακαρίτου ἁρμάση σταυράκη τζεβᾶχ	ιθῇ :	πρὸς 40 :	120 :
1500 :	τῇ κοκόνῃ εὐφρωσύνῃ θυγατρὶ τοῦ αὐτοῦ	ιθῇ :	πρὸς 40 :	120 :
1000 :	τῷ τζελεπῇ ἀντωνάκῃ νῖῳ τοῦ			

*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 71 τοῦ παρόντος τόμου.

αὐτοῦ	τῇ ιθι :	πρὸς 40 :	80 :
500 : τῇ ἄρχοντι κομισόγια κοκ : ἐλέγκω σούτζη συζ : νικολάκη λουτζιάρη	κθ :	πρὸς 40 :	40 :
13000 :			1180 :
1500 : τῷ ἄρχ : καμεράση τῶν ὀκνῶν (:)			
τζελ : γιωργάκη μελαχρινῶ	τῇ κθη :	πρὸς 40 :	120 :
2000 : τῇ ἄρχ : δραγομενέσσα κοκόνα ὁαλοῦ καραιτζᾶ	τῇ κγη :	πρὸς 50 :	200 :
500 : τῷ ἄρχ : πιτάρη κυρίτζη γρηγοράσκω	τῇ κγη :	πρὸς 40 :	40 :
2000 : τῷ ἐκλαμπρ : μπεῖζαδὲ κυρίω Ἀλεξάνδρω γυνίκα	τῇ κςη :	πρὸς 40 :	160 :
2000 : τῇ ἄρχοντι καμερασόγια κοκόνα ζαφνυρίτζα διὰ τοῦ ματθαίου	τῇ κςη :	πρὸς 40 :	160 :
21000 :			1860 :
2000 : τῇ ἄρχοντι χατμανέσσα κοκόνα εὐφοροσύνη μίσο	τῇ κζη :	πρὸς 50 :	200 :
1000 : τῇ ἄρχ : πανέσσα κοκόνα ἐλέγκω σούτζη	τῇ κζη :	πρὸς 50 :	100 :
2000 : τῇ ἐκλαμ : δομνίτζα κυρία μαριώρα γενίκα διὰ ματθαίου	τῇ κζη :	πρὸς 40 :	160 :
2000 : τῷ ἄρχ : Ἰσπραβνίκω τζελεπῇ δημητράκη διὰ ματθαίου	τῇ κζη :	πρὸς 48 :	160 :

τὰ κατὰ Ἰούνιον

500 : τῇ κοκόνα ταροίτζα μπασᾶ τομάζου	τῇ αν :	Ἰουνίου πρὸς 50 :	50 :
1000 : τῇ κοκόνα σεβαστῇ βασιλείου διὰ ματθαίου	τῇ δη :	πρὸς 40 :	80 :
500 : τῇ κοκόνα ἐλέγκω ὥσσετη συζύγω τοῦ μακαρίτου τζανετάκη	τῇ ιγη :	πρὸς 40 :	40 :
3500 : τῷ ἄρχ : λογοθ : τζελεπῇ γιαννακάκη φιλιππουπολίτη	τῇ ιθη :	πρὸς 40 :	280 :
500 : τῷ σιὸς ἀντωνίω σιφνίω νίῳ τοῦ μακαρίτου νικολάου γρηπάρη	τῇ κη :	πρὸς 50 :	50 :
2500 : τῷ κὺρ χατζῇ νικολῶ βιβλιοπῶλῳ	τῇ κβ :	πρὸς 40 :	200 :
36500 :			3180 :

γροσίων κεφαλαίων

γροσίων διάφορον

36500 : ἡ ὀπισθεν ποσότης τοῦ τε κεφαλαίου καὶ διαφόρων αὐτοῦ 3180 :

2500 : τῷ τιμιωτάτῳ κῆρ: X: φιλιπόξῃ σεράφῃ ἐλ-
μάζογλου τοῦ χατζῆ σιράπη τῇ κβθ : Ἰουνίου πρὸς 40 : 200 :τὰ κατὰ Ἰούλιον καὶ Αὐγουστον2000 : τῇ ἄρχοντ: γραμματιζέσσα κοκό-
να μαρίτζα θυγατρὶ τοῦ γιάννη
κάλφα τῇ αη : πρὸς 40 : 160 :750 : τῇ κοκ: σμαραγδίτζα συζ: τοῦ μα-
καρίτου κυριαζάκη τῇ γη : πρὸς 40 : 60 :1500 : τῇ κοκ: μαριώρα θυγατρὶ τοῦ πο-
σελ: σταθάκη τῇ ιθη : πρὸς 45 : 135 :

1000 : τῇ κοκ: ζωϊτζα τοῦ σταθάκη τῇ αη : πρὸς 45 : 90 :

44250 : 3825 :2000 : τῷ ἄρχ: Ἰσπραβνίκῳ τζελ: δη-
μητράκη διὰ μαιθαίου τῇ βθ : πρὸς 40 : 160 :1000 : τῷ κῆρ χατζῆ τζεμπραϊλή φετα-
λόγλου τῇ βθ : πρὸς 40 : 80 :4000 : τῇ ἄρχ: χατμανέσσα κοκ: ζαφει-
ρίτζα μουρουζῆ (τοῦ μπιμπίκα) τῇ δη : πρὸς 40 : 320 :500 : τῇ ἀνωτέρῳ κοκ. ἐλέγκῳ ὄωσ-
σέτη αὐγούστου κηη : πρὸς 40 : 40 :1000 : τῇ κοκ: σουσανίτζα συζ: τοῦ μα-
καρ: παπᾶ κωνσταντίνου σεπτεμβρίου δη : πρὸς 40 : 90 :

52750 : 4515 :

500 : ἔτι τῷ χ: νικολῷ βιβλιοπώλῳ σεπτεμ. δη : πρὸς 45 : 45 :

1500 : τῇ ἐκλαμπροτάτῃ δόμνῃ κυρίᾳ
τάρσιᾳ σεπ. θη : πρὸς 40 : 120 :250 : τῇ ἐν βασιλευούσῃ σχολῇ τῶν ἐλ-
ληνικῶν μαθημάτων 25 :

55000 : 4705 :ἦτοι πενήκοντα πέντε χιλιάδες γρόσια συνεποσώθη ἅπα-
σα ἡ | ποσότης τῶν κεφαλαίων, τῶν δὲ διαφόρων, τέσσερεις
χι | λιάδες καὶ ἑπτακόσια πέντε γρόσια, ὥς φαίνονται ἀν-
τι | κρὺν

[μονογραφῇ]

{ τὸ βασιλικὸν ζητομηρίον μας.
{ τὸ χαράτζιόν μας

300 :

25 :

5030 :

57

Ἐπιστολὴ τοῦ Ἐφέσου Σαμουήλ πρὸς τὸν Μητροπολίτην Κρήτης Μάξιμον, συγχαρητήριοις καὶ εὐχετήριοις ἐπὶ τῷ προβιβασμῷ εἰς τὸν μητροπολιτικὸν θρόνον Κρήτης. (Ἰούλιος 1786).

Ἀριθ. Χειρ. Μ. Η. 134. Ἐπὶ διφύλλου χάρτου ὁμοίου πρὸς τὸ τοῦ 55 διαστ. 0,34×0,235 μ. μὲ ὑδατίνας γραμμάς, γράμματα Μ Μ καὶ λεοντόμορφον ζῶον μὲ οὐράν ἰχθύος. Τὸ δευτερον φύλλον ἐτμήθη ἄνω καὶ κάτω πρὸς φακέλλωσιν, ὑπεγράφη δὲ ὁπισθεν: «τῷ πανιερωτάτῳ καὶ ἐν χ(ριστ)ῷ μοι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ ἀ(γίῳ) κρήτης κύρ μαξίμῳ ἀσπασίως εἰς βασιλεύουσάν»¹. Περαιτέρω καὶ δι' ἄλλης χειρός: 1786. Σφραγίς ἐπ' ἐρυθροῦ ἰσπανικοῦ κηροῦ μὲ οἰκόσημον μὲ στέμμα καὶ ἐκατέρωθεν λέοντας καὶ γράμματα Ε Φ C Μ (Ἐφέσου Σαμουήλ). Κατάστασις διατηρήσεως μετρία. Φθοραὶ κατὰ τὰ σημεία πτύξεως ἐξ ὑγρασίας.

τὴν πανιερότητά της ἀδελφικῶς ἀσπαζόμενος, ἡδέως προσαγορεύω.

† ἦν καὶ διαφυλάττοι τὸ θεῖον ἐν ἄκρα [ὕ]γείᾳ καὶ εὐημερίᾳ . . .
 . . . μετὰ | μακροβιότητος, καὶ ἐπιτυχίας τῶν, ὧν ἐφίεται. τὸ ἀπὸ
 εἰς' τοῦ παρελθόντος | ποθητόν μοι γράμμα της ἄσμενος ἔλαβον, καὶ
 ἐπὶ τῇ δηλώσει τῆς ἐφετῆς | μοι ὑγείας της ὑπερεχάρην, μάλιστα διὰ
 τὸν προβιβασμὸν της εἰς τὴν | ἐπαρχίαν κρήτης, ἐπειδὴ ἰξεύρω, ὅτι
 ἔχει νὰ τελεσφορήσῃ διὰ τὴν | πρᾶξιν, καὶ σῖνεσίν της, μάλιστα ὅπου
 εἶναι καὶ τερπιγιῆς² τοῦ ἐν χ(ριστ)ῷ μοι | ἀγαπητοῦ, καὶ συναδελφοῦ
 περιποθήτου ἁγίου κυζίκου. ἐπεύχομαι τοίνυν | θεόθεν τῇ πανιερότητί
 της ὅπως ἀναδειχθῇ εἰς μὲν τὴν κοινὴν μ(ητέ)ρα | εὐγνωμῶν, καὶ εὐ-
 χάριστος, εἰς δὲ τὴν ἐπαρχίαν ἄξιος, καὶ εὐδόκιμος ὡς | καὶ ἐπιπο-
 θεῖ. γνωρίζουσα λοιπόν, ὅτι τὴν ἀγαπῶ, ἃς μὴ διαλίπη | ἀπὸ τοῦ νὰ
 μᾶς γράφῃ συνεχῶς περὶ τῆς ἐφετῆς μοι ὑγείας της, τὰ δὲ | ἔτη της
 εἶεν θεόθεν πλεῖστα μετ' εὐτυχίας. ἀψπςφ : Ἰουλίου : ιηη :

τῆς πανιερότητός της ἐν χ(ριστ)ῷ ἀγαπητὸς ἀδελφός

† ὁ ἐφέσου Σαμουήλ : ~

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

¹) Ὁ Μητροπολίτης Μάξιμος παρέμεινεν εἰς τὴν Βασιλεύουσάν, ὅπου εὐρίσκετο κατὰ τὴν ἐκλογὴν του, μέχρι τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου.

²) Τουρκικὴ λέξις σημαίνουσα τὸν προστατευόμενον. Ἐνταῦθα χρησιμοποιεῖται μὲ τὴν ἔννοιαν: πνευματικὸν ἀνάστημα, προστατευόμενος ἱερωμένου. Ἐκ τοῦ ἀνεκδότου Ἐπιστολαρίου τοῦ ἱατροῦ Γεωργίου Νικολετιάκη γνωρίζομεν ὅτι πρὸ τῆς ἐκλογῆς του ἦτο ἀρχιεδιάκονος τοῦ Κυζίκου (τοῦ Ἀγαπίου).

58

Ἐπιστολὴ τοῦ Μητροπολίτου Κυζίκου Ἀγαπίου πρὸς τὸν Μητροπολίτην Κρήτης Μάξιμον, ἀπαντητικὴ εἰς ἐπιστολὴν τοῦ τελευταίου,

ἀναφερομένην εἰς τὴν ὑποδοχὴν ἧς ἔτυχεν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ του.
(Δεκέμβριος 1786).

Ἀριθ. Χειρ. Μ.Η. 130. Ἐπὶ ὁμοίου διϋλλου, διαστ. 0,315×0,215 μ., ὁμοίως τετημημένου πρὸς φακέλλωσιν, με ὑδατίνας γραμμὰς, μόλις διαφαινόμενον στέμμα καὶ σημεῖα δίκην μυκήτων. Ἐπὶ τοῦ πρὸς φακέλλωσιν τμήματος: «τῷ πανιερωτάτῳ καὶ θεοπροβλήτῳ μητροπολίτῃ ἁγίῳ κρήτης κυρίῳ μαξίμῳ, τῷ ἐν χ(ριστ)ῷ ἡμῖν ἀγαπῆν ἀδελφῷ, καὶ περιποθήτῳ, ἀσπασίῳ». Δι' ἄλλης χειρὸς περαιτέρω: Δεκεμβρίου 25: αὐπς^ω. Σφραγὶς ἐφ' ἰσπανικοῦ ἐρυθροῦ κηροῦ με οἰκόσημον με στέμμα καὶ λέοντας ἐκατέρωθεν καὶ περιβάλλοντα ψηφία Κ Ζ ΑΓ ΙΙ (Κυζίκου Ἀγάπιος). Ἐκ τῶν τριῶν ὑστερογράφων, τὸ πρῶτον καὶ τὸ τρίτον εἶναι γεγραμμένα διὰ τῆς αὐτῆς χειρὸς δι' ἧς ἐγράφη τὸ κείμενον τῆς ἐπιστολῆς, δηλ. «τοῦ γραμματικοῦ», τὸ δεύτερον διὰ τῆς χειρὸς τοῦ Μητροπολίτου, ὅστις συνεπλήρωσε καὶ τὸ κείμενον. Κατάστασις διατηρήσεως καλή

» τὴν πανιερότητά της ἀδελφικῶς ἐν κυρίῳ ἀσπαζόμενοι, ἡδέως καὶ περιχαρῶς | προσαγορεύομεν.

† δέομενοι τοῦ ἁγίου θεοῦ ὅπως περιφρουρῇ καὶ διαφυλάτῃ αὐτὴν ἐν ὑγιείᾳ ἄκρᾳ, καὶ εὐημερίᾳ δι | ηνεκεῖ σὺν μακροβιότητι καὶ ἐπαπολαύσει τῶν ἐφετῶν αὐτῇ σινηριωδῶν καὶ καταθυμίων. | προλαβόντως ἐγράψαμεν τῇ πανιερότητί της ἁπαξ καὶ δὶς, ἐπενχόμενοι καὶ διὰ τὰς ὅσον οὐπω πλη | σιαζούσας δεσποτικὰς ἁγίας ἐσοτὰς τῆς κατὰ σάρκα γεννήσεως τοῦ θεανθρώπου σωτήρος χρι | στοῦ, καὶ τῶν ἁγίων αὐτοῦ θεοφανείων, φανερώοντές την ἅμα ἐν ἑαυτοῖς διὰ τὴν μεγαλωτάτην | τῆς σιωπῆς, εἰς τὰ ὅποια καὶ κα' μιὰν ἀπόκρισιν δὲν ἐλάβομεν, ἂν τὰ ἔλαβεν ἕως τῶρα | ἡ πανιερότης της. ἤδη ὁμως ἀδελφικὸν καὶ περιεπρόθυτον ἡμῖν γράμμα της, κατὰ τὴν: θη': τοῦ παρελθόντος μηνὸς γεγραμμένον μετὰ περιχαρείας δεξάμενοι, δι' οὗ τὴν ἐφετὴν καὶ ἃ | -γαθὴν ἡμῖν ὑγίειαν της πληροφορηθέντες οὐ μειοῖως ἐχάρημεν, ἔγνωμεν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ εἰ | φεξῆς ἡμῖν σημειούμενα, περὶ τοῦ εἰς τὴν ἐπαρχίαν της θείῳ ἔλκει καλοῦ της κατενοδίου, | καὶ τὴν ἣν μετ' εὐλαβείας τῆς προσηκούσης ἔδειξαν πρὸς αὐτὴν εὐκὴν φιλοστοργίαν, δεξιῶσιν, | καὶ ὑποδοχὴν οἱ ἐπαρχιῶται αὐτῆς, καὶ τέκνα της πνευματικά, διὰ τὰ ὅποια καὶ ἐχάρημεν, | καὶ ἄμποτες ὁ ἅγιος θεὸς νὰ τοὺς φωτίσῃ διὰ νὰ φέρονται καὶ εἰς τὸ ἐξῆς πρὸς αὐτὴν μετὰ τῆς προσήκουσης εὐπειθείας, καὶ φιλοφροσύνης, διὰ νὰ ἀναλάβῃ καὶ ἡ πανιερότης της ὀλίγον ἀνακου | φισμὸν τοῦ βαρυτάτου της χρέους¹. ἡμεῖς τὸ πῶς τὴν ἀγαπήσαμεν ἐξ ἀρχῆς καὶ τὴν ἀγαπῶμεν | τὸ γνωρίζει καλῶς ἡ πανιερότης της, λοιπὸν τοιοῦτους γνωρίζουσά μας, ἃς μὴ διαλείπει ἀπὸ τοῦ | νὰ μᾶς γράφῃ εἰς τὸ ἐξῆς συνεχῇ αὐτῆς ἀδελφικά, δηλωτικὰ τῆς ἀγαθῆς ἡμῖν ὑγείας της, | καὶ ὁποίας ἄλλης ἡστυαποσοῦν ὑποθέσεώς της, καὶ εὐρῆσει ἡμᾶς προθύμους. καὶ ταῦτα μὲν ἀδελ |

φρικῶς, τὰ δὲ ἔτη της θεόθεν εἴησαν πλεῖστα καὶ πανευτυχῇ. απψ' δεκεμβρίου ηῆ :

ἄς μὴ συνοριστῇ τοῦ γραμματικοῦ ὁποῦ γράφει ὅτι μὲ τὸ νὰ τὴν ἀγαπούσαμεν ἐξαο | χῆς, καὶ ἤδη τὴν ἀγαπῶμεν ἄς μᾶς γράφει μὲ θάδδός, ἐπειδὴ ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰ | ὠνας. ὁ γέροντας ἅγιος χαλκηδόνης σὺν τῷ ἀγίῳ σηλυβρίας τὴν ἀσπάζονται ἀδελ | φικῶς καὶ ἐχά-
ρηκαν τὸ κατενυδιὸν της, καὶ τὴν καλὴν ὑποδοχὴν τῶν χριστιανῶν της. | ὁμοίως καὶ ὁ παναγιώτατος δεσπότης καὶ ὅλοι οἱ γέροντες :

τῆς πανιερότητός της ἐν χ(ριστ)ῷ ἀγαπητὸς ἀδελφός :—

Καὶ εἰς τοὺς δορισμοὺς

τὸν ἅγιον χερδζονήσου² τὸν χατζῆ δημη- / ὁ Κυζίκου Ἀγάπιος
τράκη³, τὸν ἀνεψιὸν της σιὸρ γεωργάκη⁴, καὶ ὅλους τοὺς ἐθλογημέ-
νους ἐπαρχιώτας της πατριακῶς εὐχόμενοι εὐλογοῦμεν. | ἦλθεν καὶ ὁ
ἅγιος καισαρείας : —

τῇ γῇ τοῦ παρόντος ἐφόρσε καβάδι⁵ ὁ ὑψηλότατος καὶ θεοσεβέστατος
ἀλέξανδρος βοεβόδας ὑψηλάντης εἰς τὴν | αὐθεντίαν τῆς μολδοβίας⁶.

Σ Η Μ Ε Ι Ω Σ Ε Ι Σ

¹) Βλ. τὴν ἀνωτέρω δημοσιευομένην (ὑπ' ἀριθ. 56) «Καταγραφὴν τοῦ χρό-
νου τῆς Ἐπαρχίας Κρήτης».

²) Τὸν Γεράσιμον Καλογνώμονα. Βλ. Τ ω μ α δ ά κ η ς, αὐτ. σημ. 138.

³) Εἰς Χατζῆ Δημητράκης Κρασάκης ἀναφέρεται εἰς τὰ Κανονικά Πισκέ-
σια Μητροπολίτου Κρήτης (βλ. «Χριστ. Κρήτη» Β', σ. 70).

⁴) Πρόκειται περὶ τοῦ ἱατροῦ Γεωργίου Νικολετάκη, ἀνεψιοῦ ἐκ μητρὸς
τοῦ Μητροπολίτου, τοῦ ὁποίου αὐτόγραφον χειρόγραφον σπουδαῖον διὰ τὰς
πολλὰς πληροφορίας τὰς ὁποίας δίδει, ἀπόκειται εἰς τὸ Μουσεῖον Ἑρακλείου.

⁵) Ἐφόρσε τὸν μανδύαν τῆς ἐξουσίας (καβάδι, ἀπὸ τὸ περσ. καφτάν=ὁ
κάνδυσ, μανδύας).

⁶) Τὰ κατὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Ὑψηλάντου ὡς Βοεβόδα Μολδαβίας βλ.
παρὰ Ἀθαν. Ὑ ψ η λ ά ν τ η, αὐτ. σ. 647.

59

Ἐπιστολὴ τοῦ ἱεροδιακόνου τοῦ Μητροπολίτου Χαλκηδόνης Ἰωάσαφ,
διὰ τοῦ ὁποίου παραπονεῖται διὰ τὴν ἀποδοθεῖσαν εἰς αὐτὸν
παρὰ τοῦ Μητροπολίτου Μαξίμου κατηγορίαν ἐπὶ δωροδοκίᾳ
πρὸς ἀθώωσιν πιθανῶς τοῦ πρωτοσυγγέλλου τοῦ ἐπισκόπου Κι-
σάμου. Ἐν ὑστερογράφῳ πληροφορεῖται περὶ «θανατικοῦ». (Ἰού-
λιος 1788).

Ἀριθ. Χειρ. Μ.Η. 113. Ἐφ' ὁμοίου διφύλλου ὁμοίως τετμημένου πρὸς
φακέλλωσιν, διαστ. 0,32×0,21 μ., μὲ ὑδατίνas γραμμὰς καὶ δυσδιάκρι-
τα σημεῖα γραμμάτων Ρ S ἐπεστεμμένων. Ἐπὶ τοῦ πρὸς φακέλλωσιν τμή-
ματος : «Τῷ πανιερωτάτῳ καὶ θεοπροβλήτῳ καὶ σεβασμιωτάτῳ μοι Δεσπότη

ἀγίῳ κρήτης κυρίῳ κυρίῳ μαζίμῳ προσκυνητῶς Εἰς χάνδακα. Περαιτέρω χρονολογία: 1768 καὶ κατ' ἄλλην διεύθυνσιν: «τῷ ἀγίῳ κυδονίας¹. Σφραγίς ἐφ' ἰσπανικοῦ ἐρυθροῦ κηροῦ δυσδιάκριτος. Διατήρησις καλή.

τὴν ἡμετέραν θεωροβλήτιον καὶ σεβασμιωτάτην μοι πανιερότητα ταπεινῶς προσκυνῶ | καὶ πανευλαβῶς κατασπάζομαι τὴν ἱερὰν καὶ ἁγίαν τῆς δεξιάν.

† ἦν διασώζοι καὶ διαφυλάττοι τὸ θεῖον ἐν ἀκρωτάτῃ ὑγιείᾳ, διηγεῖται τε εὐημερίᾳ, καὶ εἰρηνικῇ καταστάσει, | μετὰ μακροζωίας, καὶ ἐπαπολαύσεως πάντων τῶν καταθυμίων. μετὰ τὴν εὐλαβητικὴν μου προσκύνῃσιν, δη | λοποιῶ τῇ ἡμετέρᾳ πανιερότητι ὅτι ἔχω ὑπερβά¹-λουσαν λύπην, διότι, μὲ ὅλον ὁποῦ δις καὶ τρίς τῇ ἔγγραφᾳ περὶ | τῆς ὑποθέσεώς μου, οὐκ ἐκρίθην ἄξιος ἀποκρίσεως, ἀλλ' οὔτε καὶ μοι ἐδήλωσε ἂν ὁμίλῃσε τῷ ἀγίῳ κισάμου², | ἐρχομένῳ εἰς προσκύνῃσιν τῆς, περὶ αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως, καὶ ποίαν ἀπόκρισιν ἔλαβε παρ' αὐτοῦ. ἔλυπῆθην δὲ | κατ' ἐξοχὴν καὶ πρὸ ἡμερῶν, εἰδὼς ὅτι ἔγραφε τῷ γέροντι ἀγίῳ κυζίκου, ὅτι ἔλαβον παρὰ τοῦ πρωτοσύγκελου | ἐπὶ ἡμῖν γρόσια ἅπερ ἐδώθησαν εἰς τὴν ἀθώωσίν του, καὶ νὰ ζητηθῶν ἀπὸ ἐμένα. πλὴν ἐγὼ ἄσπρα ἀθώωσεως | οὔτε ἐζήτησα, οὔτε ἔλαβον παρὰ τοῦ πρωτοσύγκελου. ἐγὼ τοῦ ἔγγραφᾳ ἀληθῶς διὰ νὰ μοι στείλῃ δεκαπέντε γρόσια, | ὅχι ἔξοδα ἀθώωσεως, ἀλλὰ ὁποῦ ἔγιναν εἰς καϊκιᾶτικα, καὶ εἰς ἐπιστολὰς ὁποῦ ἐστάλθησαν δις καὶ τρίς | περὶ τῆς ὑποθέσεώς του, πρὶν ἀνατεῖθῃ εἰς τὴν πανιερότητά της, διὰ νὰ τὴν θεωρήσῃ, ἅπερ ἐξοδεύθησαν σχεδὸν τὰ | πλεῖστα διὰ χειρὸς τοῦ δημητρίου ἀνθρώπου τοῦ δραγουμάνου μπεϊζαδέ³, ὥσάν ὁποῦ δι' αὐτοῦ ἐπάρθησαν καὶ αὐταὶ | αἱ πατριαρχικαὶ ἐπιστολαί, μὲ τὸ νὰ ἐφέρετο ὁ παναγιώτατος εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, καθὼς ἠξέυρει ἡ πανι | ερότητά της. πλὴν καὶ ἂν ἔγραφον, καὶ ἂν τὰ ἐλάμβανον, δὲν ἔπρεπε διὰ ἐπὶ καὶ ἡμῖν γρόσια νὰ γράψῃ | ἡ πανιερότητά της πρὸς τὸν ἅγιον γέροντα, καὶ μάλιστα νὰ φανερώσῃ ὅτι ἐζήτησα διὰ τὴν ἀθώωσιν δέ | κα πέντε γρόσια, καὶ ἔλαβον τὰ δέκα, καὶ νὰ δώσῃ αἰτίαν νὰ καταφρονεθῶ ἀπὸ τοὺς γέροντας, καὶ νὰ | ὑποληφθῶ τοιοῦτος, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ τὸ φανερώσῃ εἰς ἐμένα, καὶ ἂν τὰ εἶχον λαβομένα νὰ τὰ μετρίσω εὐθύς. | ἐπειδὴ ὁμως δὲν τὰ ἔλαβον, διὰ τοῦτο ἔγραψα πρὸς τὸν πρωτοσύγκελον διὰ νὰ στείλῃ αὐτὰ τὰ ἐπὶ ἡμῖν | γρόσια πρὸς τὴν πανιερότητά της, τὸ ὁποῖον γράμμα δέδωκα τῷ γέροντι ἀγίῳ κυζίκου διὰ νὰ τῆς τὸ | στείλῃ καὶ ἡ πανιερότητά της νὰ στείλῃ πρὸς τὸν πρωτοσύγκελον. ταῦτα ἐν τῷ παρόντι προσκυνῇ. | εἶησαν δὲ τὰ ἔτη τῆς ἡμετέρας σεβασμίας μοι πανιερότητος ὅτι πλεῖστα καὶ πανευφρόσυτα: — αὐπηφ: Ἰουλίου κη:

τῆς ἡμετέρας Σεβασμιωτάτης μοι πανιερότητος δοῦλος ταπεινῶς καὶ προθύμως εἰς τὰς προσταγὰς της

τοῦ ἁγίου χαλκηδόνης

Ἰωάσαφ

τὸ θανατικὸν μᾶς ἔχει περικυκλωμένους καὶ κατακεκλεισμένους ἐδὼ
εἰς | τὴν μητροπόλιν ἐπειδὴ καταβιβρώσκει ὅλα τὰ μέρη καὶ χωρία
| τῆς πόλεως. χθές βράδι μᾶς ἔφεραν τὴν εἴδησιν | ὅτι ἐβαρύνθη καὶ
ὁ παραμάγεραι | τοῦ σεβασμίου | ἡμῶν γέροντος ἁγίου κυζίκου.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

¹⁾ Ἡ ἐπιστολὴ παρεπέμφθη εἰς τὸν Ἐπίσκοπον Κυδωνίας, ἵνα προφανῶς
συνεννοηθῇ μετὰ τοῦ Κισάμου ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως.

²⁾ Τὸ 1788 ἐπίσκοπος Κισάμου ἦτο ὁ Σωφρόνιος Κακογιάννης. Βλ. Τ ω -
μ α δ α κ η ς, αὐτ. σ. 153.

³⁾ Μπεῦζαδὲ ἑκαλοῦντο οἱ υἱοὶ τοῦ Μ. Διερμηνέως ἢ Ἑγέμονος ἐνταῦθα
προφανῶς πρόκειται περὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ Μ. Διερμηνέως.

60

Ἐπιστολὴ τοῦ ἰδιώτου Ἰωάννου Μικέλη ἐκ Σμύρνης πρὸς τὸν Μη-
τροπολίτην Μάξιμον, δι' ἧς διαβιβάζεται ἐσωκλείστως γράμμα
τοῦ Κυζίκου καὶ ἀναγγέλλεται ἡ ἔξωσις ἐκ τῆς Πατριαρχείας τοῦ
Πατριάρχου Προκοπίου καὶ ἡ διαδοχὴ αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Νεοφύ-
του. (Μάιος 1789).

Ἀριθ. Χειρ. Μ.Η. 90. Ἐπὶ ὁμοίου διφύλλου, διαστ. 0,35×0,22 μ., με
ὕδατινας γραμμὰς καὶ σημεῖα Α F καὶ τρίφυλλα. Ἐπὶ τοῦ πρὸς φακέλ-
λωσιν τμήματος: «τῷ Πανιερωτάτῳ καὶ σεβασμωτάτῳ μοι δεσπότη ἁγίῳ
Κρήτης κυρίῳ κυρίῳ μαξίμῳ, προσκυνητῶς. Εἰς Χάνδακα. Περαιτέρω χρο-
νολογία: 1759. Τὸ κείμενον τῆς ἐπιστολῆς ἐπὶ τῆς πρώτης σελίδος. Σφρα-
γίς ἐπὶ μέλανος ἰσπανικοῦ κηροῦ με ψηφία IM (Ἰω. Μικέλης) ἐντὸς φυ-
τικῶς πλαισιουμένου θυρεοῦ. Κατάστασις διατηρήσεως καλή.

Τῇ ὑμετέρᾳ θεοπροβλήτῳ πανιερότητι τὴν μετ' εὐλαβείας | ἑδαφι-
αίαν προσκύνῃσιν.

ῥ' ἦν διατηρεῖται τὸ θεῖον ἄκρως ὑγιαίνουσιν καὶ ἀμεταπτώτως εὐη-
με | ρούσαν ἐν μακροβιότητι καὶ ἐπιτυχίᾳ τῶν εὐκαίμων. μετὰ τὴν |
ἀκριβῆ ἔρευναν τῆς εὐκαισιότητος μοι αὐτῆς ὑγείας, ὑπηρετεῖ ἡ | πα-
ροῦσα μου διὰ τὴν ἀσφαλίσω τὴν ἔσωθι πρὸς τὴν Πανιερό | τητά της,
ὁποῦ με τὴν προπαρελθούσαν πόσταν με ἔπεμψεν ὁ Πανιε | ρώτατος
καὶ σεβασμιωτάτος μοι δεσπότης ἅγιος Κυζίκου, ἥτις χήτει πλεν | σι-
μάτιον¹ διημέρευσεν παρ' ἐμοί, καὶ νῦν λήγεται ταύτην διὰ τοῦ ἁγίου
| Κυδωνίας. Ἐπομένως δὲ τὴν εἰδοποιῶ, ὅτι κατὰ τὴν λήν τοῦ πα-
ρελθόντος | ἐξώσθη τῆς Πατριαρχείας ὁ κὺρ Προκόπιος, ἐξόριστος γε-
γονὼς² κατὰ τὴν | τελευταίαν εἴδησιν εἰς κύπρον, ἄδονται ὁμως πολ-
λὰ περὶ αὐτοῦ καὶ περὶ τοῦ | τόπου τῆς ἐξορίας, καὶ περὶ ἐτέρων ἀπ-
ευκαίμων, καὶ τοῦτο διότι ἡ πόστα ἔφυγεν | ἀπὸ βασιλευούσης διὰ

ἐδὼν τῇ β': ἡμέρᾳ τῆς ἐξώσεώς του, ἐπατριάρῃ | χευσσε δὲ ὁ πρόωγν μα-
 ρωνείας κὺρ Νεόφυτος ὁ σμυρναῖος. ὁ καιρὸς | δὲν μὲ συγχωρεῖ νὰ
 ἐκτείνωι περαιτέρω τὸν λόγον μου, ἀλλὰ τὴν | παρακαλῶ νὰ μὲ νομίζῃ
 ὅλως οἰκεῖτον της, καὶ νὰ μὲ προστάτῃ | ἐν οἷς μὲ κρίνει ἱκανὸν καὶ
 ἔξει με προθυμώτατον, καθ' ὃ ἐνδιάθετος | μένω κατὰ χρέος δουλι-
 κόν: — σμύρνη: ἀνπθ: μαῖτου ζη

Τῆς Πανιερότητός της

ὅλως εἰς τοὺς ὁρισμοὺς

καὶ δοῦλος:

Ἰω: Μικέλης

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

¹⁾ Δι' ἔλλειψιν πλωτῶν μέσων.

²⁾ Περί τῆς κατόπιν ραδιουργιῶν ἐξώσεως τοῦ Πατριάρχου Προκοπίου καὶ τῆς ἐξουρίας αὐτοῦ βλ. *Υ ψ η λ α ν τ η, αὐτ. σ. 713.

61

*Επιστολὴ τοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Γερασίμου πρὸς τὸν Μη-
 τροπολίτην Κρήτης Μάξιμον, ἀπαντητικὴ εἰς γράμμα τοῦτου· ἐν
 ὑστερογράφῳ παρακαλεῖ ὅπως προχειρίσῃ εἰς μοναχὸν τὸν πατέ-
 ρα του, ἐφοδιάζων τοῦτον διὰ λογαριασμόν του. (Ἰούνιος 1790).
 *Αριθ. Χειρ. Μ.Η. 101. *Εφ' ἀπλοῦ φύλλου χάρτου μὲ ὑδατίνας γραμ-
 μὰς καὶ σημεῖα C K V ἐντὸς θυρεοῦ. Διαστ. 0,31 X 0,215 μ. Διατήρησις
 καλὴ. Τὸ κείμενον ἐπὶ τῆς πρώτης σελίδος. Ἡ ὑποσημείωσις ὀλίγον
 λοξῶς.

Τὴν ὑμετέραν πανιερότητα ἀδελφικῶς ἐν φιλήματι ἀγίῳ κατασπα-
 ζόμενος ἡδέως προσαγορεύω.

† τὸ δὲ θεῖον ἐκκληπαρῶ διατηρεῖν αὐτὴν ἀνωτέραν παντὸς ἀνια-
 ροῦ συναντήματος, μέχρι γήρωος βαθυτάτου, καὶ | πίονος. καὶ βέβαια
 ἀδελφὲ καλωτάτα συμπεραίνει ἕκαστος πόσῃ χαρὰν δοκιμάζει ἐνὸς
 ἀνθρώπου ἡ ψυχὴ ἐν | ἀλλοδαπεῖ διατριβόντος, ὡς ἐγώ, ὅταν εἰδῇ φι-
 λούντων, καὶ φιλουμένων τεκμήρια. ὥσάν ὅπου ἂν εἰς τὴν ἀκαταδά |
 μαστον ψυχὴν ἐκείνου τοῦ ὁδυσσεῶς ἦτον ἐπιθυμητὸς καὶ αὐτὸς ὁ κα-
 πνὸς τῆς πατρίδος, πόσον στοχάζεται ὁ ἀδελ | φὸς νὰ μοὶ ἦτον ἐπιθυ-
 μητὰ ὑπὲρ πᾶν ἄλλο τὰ ἱερὰ αὐτοῦ γράμματα; πόσους ποταμοὺς χα-
 ρᾶς, καὶ εὖφορ | σύνης νὰ ἐκίνησαν τάχα μέσα εἰς τὴν καρδίαν μου;
 τοῦτο τὸ ἀφήνω νὰ τὸ συμπεράνῃ ἡ βαθυτάτη αὐτῆς ἀγχίνοια, | ἐκ τί-
 νων; ἐκ τῶν ἐπομένων. ὅτι ὁ ἐπιστείλας φίλος ἀρχαῖος, καπιγιοιολτά-
 σης¹, ἀδελφός, καὶ τέλος πάντων τῆς ἐμῆς | πατρίδος ὁ ποιμὴν καὶ
 τὸ καύχημα. καὶ λοιπὸν φιλιότητι κορυφῇ δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι καὶ εἰς
 τὸ ἐξῆς θέλει | μὲ παρηγορῇ, δι' ὧν καὶ νῦν μὲ παρμεμύθησε συνεχῶν

δηλονότι γραμμάτων ἐξαγγελτικῶν τῆς ποθνευσιότητος | μοι υγιείας τῆς
 ὑμετέρας πανιερότητος. ἥς περ τὰ ἔτη ἐντεινέσθω Θεόθεν μετὰ πάσης
 εὐτυχίας : — ἀψ' Ἰουνίου ις'

τῆς ὑμετέρας θεοπροβλήτου πανιερότητος

προθυμότητος εἰς τοὺς ὁρισμοὺς καὶ ἐν χ(ριστ)ῷ ἀδελφός

Θεσσαλονίκης γεράσιμος : —

παρακαλῶ αὐτὴν θάρρει ἀδελφικῶ, ἐπειδὴ ὁ πατήρ μου μελετᾷ νὰ ἔλθῃ
 διὰ τὰ ἐδώσε, νὰ τὸν παρακινήσῃ, καὶ ἡ ὑμετέρα πανιερότης. πλὴν | ἀ-
 δελφὲ παρακαλῶ νὰ τὸν καλογορεύσῃ διὰ χάριν μου, καὶ νὰ τὸν ὀνομάσῃ
 εὐτρόπιον. ἀλλ' ἐπειδὴ συμπεραίνω ὅτι χαρτζιλίκι | δὲν τοῦ εὐδρίσκεται
 νὰ τοῦ δώσῃ ἡ ὑμετέρα πανιερότης ἑκατὸν πενήκοντα γρόσια, καὶ τὰ
 μὲν ἐβδομήκοντα πέντε ἔξο | δεύσας ἅς κόρη δύω φορεσιαῖς ῥοῦχα κα-
 λογερικά νὰ φορήσῃ, τὰ δὲ ἐβδομήκοντα πέντε ἅς μένουν διὰ | χαρ-
 τζιλίκι του, καὶ εὐθὺς θέλω τὰ περάσῃ, ἢ διὰ πολίτης εἰς βασιλεύ-
 ουσαν τῷ γέροντι ἀγίῳ κυζίκου, ἢ θέλω τὰ με | τρήσῃ εἰς τὸν ἐδὼ ἐκ
 σεβδῶν φίλον της σιὸς τζάνον κυριάκου (ὅστις καὶ τὴν προσκυνεῖ) ἢ
 ὅπου | ἄλλου ἀγαπᾷ ἡ πανιερότης της. τζάνου ἀδελφὲ διὰ χάριν μου
 ἅς λάβῃ αὐτὴν τὴν φροντίδα καὶ | μὲ ὑποχρεώνει μεγάλως. πᾶσι τοῖς
 συγγενέσιν οὐκ ἔγραψα κατὰ τὴν ἀξίωσίν της· οὐ γὰρ | μικραῖς φρον-
 τίσι τυγχάνω περικυκλούμενος, ἀλλ' εὐχομαι πᾶσι μυρομηκιάν ἀγαθῶν,
 | καὶ ζωὴν πολυχρόνιον. καιροῦ δὲ δραξάμενος οὐκ ἀπαξιώσω αὐ-
 τοὺς καὶ τῶν ὧν περ | μοι ἐπιτρέπει γραμμάτων. ἔλαβον καὶ τὸ διὰ
 τοῦ ματθαϊάκη² σαποῦνι, καὶ τοὺς | δύο τυροὺς, καὶ ὑπερευχαριστῶ
 διατὶ νὰ ἐνοχλήτε, στέλλω καὶ αὐτῇ ἐν χαμᾶμ | τακίμ³ διὰ τοῦ ματ-
 θαιάκη ἐσφραγισμένον τῇ ἐμῇ σφραγίδι | οὐχ' ὥς δῶρον, μὴ γένοιτο,
 ἀλλ' ὥς σημεῖον | τῆς πρὸς αὐτὴν μου καθαροῦς | καὶ ἀμειβόμενης ἀγάπης.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

¹) Τουρκ. λ. : συνάδελφος.

²) Γνωστὴ οἰκογένεια ἐν Χάνδακι : «Χριστ. Κρήτη» Β' σ. 69.

³) Τουρκ. λ. : τὰ πρὸς λούσιν ἀπαιτούμενα.

62

Ἐπιστολὴ τοῦ Μητροπολίτου Λέρκων Μακαρίου πρὸς τὸν Μητροπο-
 λίτην Κρήτης Μάξιμον, ἀπαντητικὴ καὶ διακανονιστικὴ οἰκονο-
 μικῶν ἐκκρεμοτήτων μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἐφόρου Μητροπο-
 λίτου Κυζίκου Ἀγαπίου. (Μάρτιος 1791).

Ἀριθ. Χειρ. Μ.Η. 108. Ἐπὶ ὁμοίου διφύλλου μὲ ὑδατίνης γραμμὰς καὶ
 σημεῖα C F Λ ἐντὸς οἰκοσῆμων, διαστ. 0,34 × 0,24. Ἐπὶ τοῦ πρὸς φα-
 κέλλωσιν τμήματος : τῷ πανιερωτάτῳ καὶ θεοπροβλήτῳ μ(η)τροπολίτῃ ἀγίῳ
 κρήτης, κυρίῳ μαξίμῳ, τῷ ἐν χ(ριστ)ῷ μοι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ λίαν περι-

ποθήτω· ἀσπασίως. Εἰς κρήτην εἰς τὸ κάστρο». Περαιτέρω: 1791. Σφραγὶς ἐπ' ἐρυθροῦ ἰσπανικοῦ κηροῦ μὲ θυρεὸν ἐν μέσῳ δύο ἀγγέλων κύκλῳ περιστεφόμενον καὶ μὲ ψηφία Κ Ρ Ο C (Μακάριος). Τὸ κείμενον τῆς ἐπιστολῆς ἐπὶ δύο σελίδων, μὲ τὸ ὑστερόγραφον ὀλίγον λοξῶς. Κατάστυσις διατηρήσεως μετρία· ὅπαι εἰς τὰ σημεῖα πτύξεως.

τὴν περιπόθητόν μοι αὐτῆς πανιερότητα ἀδελφικῶς ἐν κυρίῳ | κατασπαζόμενος, ἡδέως προσαγορεύω.

ἦ ἦν καὶ διαφυλάττοι ὁ πανάγαθος θεὸς ἐν ἀκροτάτῃ ὑγίειᾳ, καὶ εὐημερίᾳ διηγε | κεῖ μετὰ μακροβιότητος, καὶ ἐπιτεύξεως πάντων τῶν ὧν ἐφίεται παρ' αὐτοῦ ἀγαθῶν | καταθυμίων, καταξιών αὐτὴν διανύσαι καὶ τὸ ἐπίλοιπον στάδιον τῆς τεσσαρακονθῇ | μέρου ἀμώμου νηστείας νηοφιλῶς, καὶ θεαρέστως, ἐορτάσαι δὲ φαιδρῶς, καὶ χαρ | μωσύνως πανηγυρίσαι καὶ τὴν ἐκ νεκρῶν αὐτοῦ τριήμερον ἐξανάστασιν, ἐφέτος | καὶ εἰς ἄλλους πολλοὺς χρόνους, καθὰ ἐπιποθεῖ, καὶ ἐπαφίεται. ἀδελφικόν, καὶ | λίαν μοι περιπόθητον αὐτῆς γράμμα, γεγραμμένον κατὰ τὴν ἡγὴν τοῦ παρελ | θόντος φευρουαρίου, ἄσμενος ἐδεξάμην, καὶ ἐχάρην τὰ μέγιστα, εὐαγγελισθεὶς | ἐξ ἐκεῖνον τὰ περὶ τῆς ἐφετῆς μοι ἀγαθῆς ὑγίειας τῆς. εἶδον ἐπομένως καὶ τὰ ἐφεξῆς | σημειούμενά μοι περὶ τῶν ὁμολογιῶν ἐσφιγμονίτου¹, καὶ τοῦ σταματάκη ἀνγερινοῦ χίου² | καὶ ἄλλων ἀναγκαίων γραμμάτων τῆς, περὶ ὧν γράψας πρότερον, τὴν ἐπληροφό | ρησα εἰς πλάτος, περικλείσας καὶ ὅσα ἐκ τῶν κληρονόμων τοῦ μακαρίου παρὲ | λαβον, περὶ δὲ τῆς περσινῆς ληψοδοσίας τῆς, καὶ ἄλλων λογα | ριασμῶν, καὶ ἐξοφλῇ | μέντης ὁμολογίας τῆς ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν, μεθ' ὅρκου ἀπεκρίθησάν μοι οἱ αὐτοὶ | κληρονόμοι, ὅτι τῇ ἐστάλησαν ἀπὸ τὸν παρελθόντα αὐγουστον, καὶ εἰς χεῖράς τοις | δὲν εὐρίσκεται τὸ παραμικρόν. τὴν ἀπόδειξιν τῆς σχολῆς³ ὅπου ἐπισημειοῖ μοι, οὐκ | ἔτι ἔλαβον, καὶ κατόπι τῇ στέλλεται. τὰ πράγματα ὅπου μοι προέμβασε, διεμοι | ράσθησαν ἔν καν]δάρι σαποῦνι, καὶ δύο δκάδες τὺρ ἱπλίκι⁴ καὶ τέσσερα κε | φάλια τυρὶ τῷ νῷ χατζερῇ, τῷ καὶ πὰς κεχαγιά⁵ τῆς αὐθεντίας | οὐγκροβλαχίας. ἔν κανδάρι σαποῦνι, καὶ δύο δκάδες τὺρ ἱπλίκι, καὶ τέσσερα κε | φάλια τυρὶ τῷ ἄρχοντι σπαθ'· μίσογλον⁶. τέσσερα κεφάλια τυρὶ, καὶ μίαν δκάν τὺρ ἱπλίκι τῷ παναγιωτάτῳ δεσπότη, μισὸ κανδάρι σαποῦνι, τέσσερα τυριά, | καὶ μίαν δκὰ τὺρ ἱπλίκι τῷ ἁγίῳ ἐφέσῳ, ὁμοίως τὰ αὐτὰ καὶ τῷ ἁγίῳ νικο | μηδείας, μισὸ κανδάρι σαποῦνι, τέσσερα τυριά, καὶ μίαν δκὰ τὺρ ἱπλίκι τῷ ἁγίῳ προύσης, μισὸ κανδάρι σαποῦνι, τέσσερα τυριά, καὶ μίαν δκάν τὺρ | ἱπλίκι τῷ δραγουμάνῳ τοῦ βασιλικοῦ σιόλου· καὶ ὥς ἄφευκτα διὰ νὰ δοθῶσι τοῖς ἄνω | θεν, δὲν ἐκράτησα ἐγὼ τίποτες. τῇ περικλείω ἐν τῷ παρόντι καὶ ἀποκριτικὰ γράμ | ματα, δηλ: ἐπιστολὴν πατριάρχου, ἁγίου κυζίκου, καὶ ἁγίου νικομηδείας, κατόπι ἐρχό | μται καὶ αἱ ἄλ-

λαι τῆς τὰς στέλλω. ταῦτα μὲν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀδελφικῶς, μὴ λεί-
πουν | δὲ τὰ συνεχῇ γράμματά της, δηλωτικὰ τῆς περιποθήτου μοι
ἀγαθῆς υγιείας της, καὶ τῶν | ὧν ἐντεῦθεν χρῆζει, καὶ ἕξει με πρόθυ-
μον εἰς τὰ γραφόμενά της. ἥς τὰ ἔτη εἶεν | θεόθεν πλεῖστα, καὶ πανεν-
φρόσυνα .· —

αψῆαω .· μαρτίου ιη

τῆς πανιερότητός της ἐν χ(ριστ)ῷ ἀδελφὸς ἀγαπητὸς

Ὁ Δέρκων Μακάριος

»ἀδελφὲ ἀγαπητὲ ἐγὼ δὲν ἀποβλέπω εἰς τὰ δῶρα, ἀλλὰ εἰς τὴν τι-
μὴν της, | καὶ δὲν ἦτο ἱκανὰ αὐτὰ ὅπου ἔστειλεν, ἐπειδὴ ἔχει ὄνομα
μεγάλον | ἐδῶ ἢ πανιερότης της, καὶ τῆς πόλεως τὰ ἥθη ἄλλαξαν, καὶ
δὲν θέλω ὥσάν | τὸν μακαρίτην κυζίκου νὰ τὴν ἀνοίγονται δουλιαῖς,
διὰ νὰ μὴν ἐξοδεύσῃ τὸν | χρόνον ἑκατὸν ἢ καὶ διακόσια γρόσια, καὶ νὰ
κρατῶ ἐγὼ ἕκείνα ὅπου στέλνει, | καὶ ὁ καθείς νὰ καταλαλή, διὰ τοῦ-
το ἐγὼ δὲν ἐκράτησα τίποτε, μὰ δὲν | ἔφθασε νὰ δώσω, καὶ εἰς ἄλ-
λα μέρη ἀναγκαῖα ὅπου εἶναι ἀκόμη ὥσάν | δύω ἢ τρεῖς γέροντες ἀρ-
χειρεῖς, τοῦ μέγα δραγουμάνου, [τοῦ μέγα] λογοθέτου, καὶ | ὅπου δεῖ,
ἐπειδὴ προσμένονται αἱ ἀποκο[ρίσεις τῶν ἐπιστολ]ῶν ὅπου τῇ προε-
γρὰ | φησαν διὰ τὴν ἡπερ ἔλαβεν ποσότητα ἐκ τῶν ἐπισκοπῶν, ὅπου
ὡς ἐδῶ λέγονται | εἶναι 48 πουργεῖα ἄσπρα, καὶ ζητοῦνται ἀκόμη παρ'
αὐτῆς ἱκανῆς ποσότητος ἄσπρα | δι' ἑκπιῶσιν χρόους της, ὅθεν ἄς ἔχη
τὰ μέτρα της, καὶ ὅνὰ γκιουρὲ' ἄς φερθῇ, | καὶ πρόπει νὰ φροντίζη τι-
νὰς προτοῦ νὰ τοῦ ἔλθουν αἱ προσβολαί, εἰ κὰν ὅταν τοῦ | ἔλθουν νὰ
ἔχη ποῦ νὰ καταφύγῃ.

»ἀπὸ τὸν ἐσφιγμέντην ἔλαβεν ὁ μακαρίτης πρὸ χρόνον 1000 γρό-
σια, καὶ τὰ 500 τὰ εἰ | πρόσφερον εἰς τὸν μακαρὸν χαλκηδόνο διὰ νὰ
κάμῃ γούναν, καὶ τὰ ἄλλα 500 ἑκρά | τησεν διὰ λόγου του ὥσάν τὰ
προπέρουννα πέντέξῃ πουργεῖα ὅπου τὴν ἐπῆρεν λόγῳ | καταδρομῆς.
ὁμοίως ἔλαβεν καὶ 175 γρόσια κουραμὰν* ἀπὸ τὸν ἀυγερινὸν χίον |
διὰ τὰ ἅπερ εἶχε νὰ λάβῃ ἢ πανιερότης της πρὸ ἐπὶ ἡδὴ χρόνων, καὶ
ἐξώφλησεν | ἅτινα, καὶ ὅτι τὰ ἔστειλε λέγει, καὶ ἔστωσαν εἰς εἰδησίην
της.» συχνὰ νὰ ἔχω γράμματά της, καὶ ὀλίγον γκιουλπαλή* ζητεῖ | παρ'
αὐτῆς ὁ μέγας λογοθέτης, καὶ ἄς τῆς τὸ στείλῃ | μὲ γράμμα της πρὸς
τὸν ἴδιον.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1) Πιθανῶς μοναχοῦ τῆς Ἱ. Μονῆς Ἑσφιγμένου τοῦ Ἀγ. Ὁρους.

2) Ἐκ τῆς γνωστῆς καὶ μεγάλης οἰκογενείας τῶν Αὐγερινῶν τῆς Χίου.

³⁾ Περί τῆς λεγομένης Πατριαρχικῆς Σχολῆς βλ. Ὑψηλάτης, αὐτ. σ. 204, 385, 387 καὶ 606.

⁴⁾ Τουρκ. λ.: κλωστή βαμβακερῆ ραφῆς.

⁵⁾ Καποῦ-Κεχαγιάς : ἀντιπρόσωπος διοικητοῦ ἢ ὑποτελοῦς ἡγεμόνος ἢ τοῦ Πατριάρχου παρὰ τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ. Μπὰς Καποῦ Κεχαγιάς : πρῶτος ἀντιπρόσωπος.

⁶⁾ Εἰς Μίσογλου ἢ Μίσου ἀναφέρεται ὡς σπαθάρης τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας. Προφανῶς πρόκειται περὶ τοῦ ἐνταῦθα μνημονευομένου. Ἄλλος δὲ ὁμώνυμος ἀναφέρεται ὡς καπικεχαγιάς τοῦ Ἀλεξάνδρου Ἰωάν. Μαυροκορδάτου, ἡγεμόνος τῆς Μολδαβίας (βλ. Μητροπολίτου Ἡλιούπολεως Γενναδίου, Ἱστορία τοῦ Μεγάλου Ρεύματος, Σταμπούλ 1949 σ. 185 κ.ά.).

⁷⁾ Τουρκ. λ. : ἀναλόγως.

⁸⁾ Κουρμαῖς κατὰ τὸν Somavera σημαίνει δόσιν, μερίδα.

⁹⁾ Τουρκ. λ.: ἀφυδατωμένος ἐν ἡλίῳ μοῦστος, ξηρὰ μουσταλευριά, τὰ σήμερον ἐν Κρήτῃ λεγόμενα κεφτέρια.

63

Ἡ Δόσις τοῦ χρέους τῆς Ἐπαρχίας τοῦ Μητροπολίτου Κρήτης Μαξίμου. (Πιθανῶς τοῦ τέλους τοῦ 1796).

Ἀριθ. Χειρ. Μ.Η. 116. Ἐφ' ἀπλοῦ φύλλου χάρτου μὲ ὑδατίνης γραμμὰς καὶ στοιχεῖα G B T ἐν θυρεῷ, διαστ. 0,34×0,25 μ. Τὸ κείμενον γεγραμμένον ἐπὶ δύο σελίδων. Κατάστασις διατηρήσεως σχετικῶς καλὴ κηλίδες ἐκ τῆς ὑγρασίας.

τῆς ἐπαρχίας (;) τοῦ πανιερωτάτου καὶ συναδελφοῦ ἁγίου κρήτης κυρίου Μαξίμου ἡ Δόσις

γρόσια

100 : τῇ ἐν κωνσταντινουπόλει ἐλληνικῇ σχολῇ.

40 : τῷ ἄρχοντι δραγονμάνῳ κωστάκη χαντζερῇ, ἐπ' ὀνόμ(ατι) γεωργίου Ἰακώβου

100 : τῇ κοκ : ῥωξάνδρῳ κεσόγλου

100 : τῷ ποστελνίκῳ ἀναστασάκη

60 : τῇ ἀγόγια, συζύγῳ τοῦ ἀγᾶ γιάνκου.

400 :

120 : τῇ ἀρμασόγια σταυράκη τζεβαχερῇ.

150 : τῷ ἀνθίμῳ τοῦ μακαρίτου κυζίκου, ἐπ' ὀνόμ(ατι) ἐλένκος ταφραλῇ.

50 : τῇ εὐφροσύνῃ, ἐγκονῇ τῆς ἱμαρέσσας

100 : τῷ ἄρχῃ : ποστελνίκῳ σταθάκη, ἐπ' ὄνόμ(αι) τζελεπῇ μι-
χαλάκη

100 : τῷ ἰδίῳ, ἐπ' ὄνόμῃ : κοκ: ῥωξάνδρας

920 :

100 : τῷ ἰδίῳ, ἐπ' ὄνόμ(αι) κοκ: ζωῖτζας

50 : τῷ σερδάρη γεωργίῳ θεραπιανῷ.

160 : τῷ ἄρχῃ : λογοθέτῃ σκαρλάτῳ μαυροκορδάτῳ

100 : τῇ ἀρχοντίσῃ χατμανέσσῃ ἐλένκῳ γεράκη

40 : τῇ ποστελνιτζέσσῃ κατίνκῳ σουλουτζιάρῃ

1370 :

100 : τῷ ἄρχοντι χατμάνῳ χουρμουζάκη, ἐπ' ὄνόμ(αι) μαριωρί-
τζας.

300 : τῇ ποστελνιτζέσσῃ κοκ: ἐλένκῳ

50 : τῇ ποστελνιτζέσσῃ κοκ: ἐλένκῳ οὐλουτζάρογλου

1820 : ἦτοι χίλια ὀκτακόσια εἴκοσι γρόσια ἐδόθησαν εἰς διάφορά της,
εἶναι | καὶ ἄλλα διὰ τὰ πληρώση πουργείων ἐπτά, κατὰ τὸ
χρέος της ὅπου φαίνεται | εἰς τὸν κώδικα τοῦ κοινοῦ, πλὴν
μέχρι τοῦδε δὲν ἐζητήθησαν.

1000 : εἰς ξεπεσμόν, καὶ ἐξέπεσεν ἡ ἐπ' ὄνόμ(αι) νικολάου γρηπιάρῃ
ἡ εἰς τὸν | ποστέλνικον ἀναστασάκη χιλίων γροσιῶν ὁμολο-
γία, ἣτις καὶ τῇ στέλλεται ἤδη ξεσχισμένη.

9 : εἰς διάφορον δεδουλευμένον αὐτῶν

2 : 14 εἰς κουμέρκι διὰ τὸ κρασὶ ὅπου προέστειλε

30 : εἰς καϊκιάτικα τοῖς ἀν(θρώπ)οις μας διὰ τὴν διανομὴν τῶν
διαφόρων της, καὶ σύνταξιν | τῶν πολιτῶν της.

2861 : 14 : ὁ λογαριασμός της πανιερότητός του. ||

2861 : 14 : ἡ ὀπισθεν σοῦμα.

1310 : τὰ διάφορα τοῦ ἁγίου πέτρας, κατὰ τὸ ἰδιαίτερον περι-
κλειόμενον ἐνυπόγραφον | κατὰστιχον.

700 : τὰ διάφορα τοῦ ἁγίου ἱερῶς, κατὰ τὸ ἰδιαίτερον περικλειό-
μενον ἐνυπόγραφον | κατὰστιχον.

4871 :

280 : ἔτι εἰς διάφορα τῆς πανιερότητός του τῷ τζελεπῇ θεοδω-
ράκη φιλιππουπολίτῃ, περὶ | ὧν ἐσημειώθη ὀπισθεν ὅτι

δὲν ἐζητήθησαν, καὶ μόλις σήμερον ἐλθὼν ὁ ἴδιος | ἐδὼν
πρὸς ἐμὲ ἀνέφερε περὶ αὐτῶν, καὶ τοῦ τὰ ἔδωσα.

36 : εἰς ἔλεος τῶν μανζιλιδων ἀρχιερέων, ἀρχόμενον ἀπὸ
αἷς σεπτεμβρίου τοῦ ἡδον· μέχρι αἷς : πάλιν τοῦ αὐτοῦ,
τοῦ ἡσον·

36 : ἔτι εἰς ἔλεος τῶν μανζιλιδων ἀρχιερέων μέχρι τοῦ ἔλευσο-
μένου σεπτεμβρίου τοῦ ἡςον·

5223 : 14 : ἦτοι πέντε χιλιάδες καὶ διακόσια εἴκοσι τρία γρόσια καὶ
παράδες 14 : ἡ Δόσις

5310 : ἦτοι πέντε χιλιάδες τριακόσια δέκα γρόσια : ἡ λήψις

0087 : ἦτοι ὀφειλόμενα ὀγδοῇντα ἐπὶ γρόσια περισσεύουν ἐπά-
νω μας.

Μακάριος

64

Ἐπιστολὴ τοῦ Μητροπολίτου Νεοκαισαρείας Ἡσαΐου πρὸς τὸν Μη-
τροπολίτην Κρήτης Μάξιμον, δι' ἧς τὸν διαβεβαίω ὅτι μετὰ τὴν
ἐπάνοδόν του ἐκ Κρήτης τὸν ὑπεστήριξεν κατὰ τὴν κατ' αὐτοῦ κα-
τηγορίαν παρὰ τῇ Συνόδῳ¹, ζητῶν ἅμα τὴν ἐξόφλησιν τῆς πρὸς
αὐτὸν ὀφειλῆς. (Νοέμβριος 1797).

Ἀριθ. Χειρ. Μ.Η. 100. Ἐπὶ διφύλλου λεπτοῦ χάρτου διαστ. 0,35 × 0,24
μὲ ὕδατινας γραμμάς καὶ ἐστεμμένον θυρεόν, ἔχοντα εἰς τὸ κέντρον ἄνθη
καὶ κάτω τὰ γράμματα C C S. Ἐπὶ τοῦ τετμημένου πρὸς φακέλλωσιν
δευτέρου φύλλου : « τῷ Πανιερωτάτῳ καὶ ἐν χ(ρι)στῷ μοι ἀγαπητῷ, καὶ
λίαν περιποθῆτῳ ἀδελφῷ ἁγίῳ κρήτης κθρ μαξίμῳ. Προσκυνητῶς. Εἰς
κάνδια. » Περαιτέρω : 1797. Σφραγίς ἐπ' ἐρυθροῦ ἰσπανικοῦ κηροῦ τουρ-
κικῆ, ἀναγινωσκομένη : μετροπολίτ χάλα = ἐν ἐνεργείᾳ μητροπολίτης. Τὸ
κεῖμενον τῆς ἐπιστολῆς ἐπὶ μιᾷ σελίδος, μὲ ὑστερόγραφον ἐπὶ τῆς ὄψας.
Κατάστασις δι' ἀκριβοῦς σχεδὸν καλὴ. Τὴν ἐπιστολὴν συνοδεύει ἐσώκλει-
στον σημεῖωμα ἐπὶ τεμαχίου ἐπιμήκους χάρτου (διαστ. 0,12 × 0,34 μ.) διὰ
τῆς αὐτῆς χειρὸς γεγραμμένον πλὴν τῆς διαγωνίως ἐν ὑστερογράφῳ γρα-
φείσης φράσεως.

»τὴν ὑμετέραν σεβασμιωτάτην μοι ἀδελφικὴν πανιερότητα | ἀδελ-
φικῶς κατασπαζόμενος, ὑπερήδιστα προσαγορεύων, | προσκυνῶ.

ᾧ ἦν διαφυλάττοι τὸ θεῖον ἐν ἄκρα ὑγείᾳ, διηγεκεῖ τε εὐημερίᾳ,
σὺν τῇ ἐπιτεύξει πάντων τῶν ὧν ἐφίεται παρὰ θεοῦ σωτηριωδῶν ἀγα-

θῶν. | δὲν ἔλειψα διὰ τοῦ παρόντος μου ἀδελφικοῦ, νὰ ἐρωτήσω τὰ
τῆς πανιέρου αὐτῆς | υγείας. καὶ ἐπομένως νὰ τὴν πληροφορήσω, ὅτι κι-
νῶντας ἀπὸ τὰ χανία | τῇ ἡ τοῦ παρόντος, τῇ ἰδίᾳ τοῦ αὐτοῦ ἔφθασα
δι' εὐχῶν τῆς πανιέρου | υγείας εἰς βασιλεύουσαν, καὶ τῇ ἰσῆ : πάλιν
τοῦ αὐτοῦ συνοδικῶς ὁμίλησα | τὰ δέοντα, ὡς εἰλικρινὴς φίλος, μ' ὁ-
λον ὅπου ἦδρα ἀπὸ μερικοῦς | ἐναντίους φωνάς, ὑπερίσχυσαν ὁμῶς οἱ
ἐδικοὶ μου λόγοι, καὶ θέλει τὸ | πληροφορηθῇ παρὰ τε τῆς συνοδικῆς
καὶ πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς, καὶ παρὰ | τοῦ σεβαστοῦ ἡμῶν γέροντος
ἀγίου ἡρακλείας². ὅθεν γνωρίζουσά με | τοιοῦτον, ἃς μὲ γράφῃ
συνεχῶς τὰ τῆς υγείας της, διωρίζουσά με εἰς | ὅσα μὲ γνωρίζει ἱκα-
νόν.

Περὶ δὲ τῶν ἐπτακοσίων πενήκοντα | γρ: ὅπου μὲ χρεω-
στεῖ κατόπι, θέλω τῆς τὰ τραβήξει πόλιτζαν, ἢ εἰς | κἀνδία, ἢ εἰς χα-
ριά, ἐπειδὴ κατὰ τὸ παρὸν δὲν εἶχα καιρόν. τὸν | ἄγιον χερῶν ἡσού
ἀδελφικῶς ἀσπάζομαι, καὶ ἐρωτῶ τὰ τῆς υγείας του. τὸν | ἱμπαῖτι
ἀγὰ φιλικῶς χαιρετῶ. τὸν οἶδρ ἄντων³ ἐκ ψυχῆς εὖ | χομαι. τὸν δὲ
ἀνεμῖόν της οἶδρ νικολετάκη⁴ εὐχόμενος τὸν εὐχαριστῶ | διὰ τὸ ἀγού-
ρόλαδον, ἔκαμεν ὥσάν κρητικός. πρὸς τοῦτοις τὰ ὅσα ἐ | γρά-
φθησαν παρὰ τοῦ μιχαλιού⁵, ὅλα τὰ ἀναίρεσα, καὶ ἃς μένη ἡ | παν-
ιερότης της εἰς τὸ ἐξῆς ἡσυχος. ἥς τὰ ἔτη εἴησαν θεόθεν πλεῖστα
| καὶ πανόλβια.

αψ' ἡζη : νοεβρίου κβας :

τῆς ὑμετέρας θεοπροβλήτου πανιερότητος

καὶ ὅλος αὐτῆς

γ' ὁ νεοκαισαρείας ἡσαΐας : ~

»ὁμίλησα συνοδικῶς καὶ περὶ τῶν ἄσπρων ὅπου δίδονται εἰς τὸν κατὰ
καιρὸν βεζύρη τῆς κἀνδίας, ὅταν | γίνεται νέος ἐπίσκοπος, καὶ ἔχει
περὶ τούτου νὰ γίνῃ σκέψις, ὅπου νὰ ἐμποδισθῇ νὰ μὴ δίδονται.

»καὶ αὐθις τὴν πανιερότητά της προσκυνῶ.

»Περὶ τῶν ἐπτακοσίων : πενήκοντα γροσίων, ὅπου μὲ χρεωστεῖ |
δι' ὁμολογίας, ἰδοὺ ὅπου στέλνω τὴν ὁμολο | γίαν εἰς χεῖρας τοῦ παν-
οσιωτάτου οἰκονόμου | τοῦ θεοβαδίστου ὄρους σινᾶ παπᾶ κὺρ μελ | χι-
σεδέκ⁶. ὅθεν θέλει μετρήσει τὰ ἄσπρα | εἰς χεῖρας τῆς πανοσιότητός του,
καὶ μετρῶν | τας τα, θέλει λάβῃ τὴν ὁμολογίαν της. | καὶ παρακαλῶ
τὴν πανιερότητά της νὰ μὴν | ἀναβάλλῃ τὸν καιρόν, ἐπειδὴ ἀρκετὴ |
χάρις εἶναι ὅπου τὴν ἔκαμα, καὶ ἐπρόσμενα τόσους μῆνας, διὰ τὸ
ὅποτον δὲν ἀμφιβά | λλω.

ἰδοὺ καὶ νέα χαβαδήσια¹ ὁποῦ τὴν γράφω | ἀδελφέ, ὅτι τῇ εἰ-
κοστῇ τρίτῃ τοῦ παρόντος | ἐξώσθη ὁ ὑψηλάντης, καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἔγι-
νεν | αὐθέντης ὁ κωστιάκης χαντζερλῆς δρα | γουμάνος τῆς ἄσπρης
θαλάσσης². καὶ δραγον | μάνος ἔγινεν ὁ γαμβρὸς τοῦ καλιμάχι³, καὶ
ταῦτα μέν.

νοεμβρίου κθῃ :

† ὁ νεοκαισαρείας ἡσαΐας

»παρακαλῶ νὰ ζῇ ὁ δεσπότης μου ἐν ταυτῷ | νὰ τὰ δώσῃ τὰ
ἄ(σπρα).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

¹) Σχετικῶς μὲ τὰς κατὰ τοῦ Μαξίμου καταγγελίας καὶ τὴν ἐπακολουθή-
σασαν ἀνάκρισιν βλ. τὸ ὑπ' ἀριθ. 48 δημοσιευθὲν ἔγγραφο τοῦ Ἐπισκόπου
Κυδωνίας Γερασίου («Κρητ. Χρονικά» Γ', σ. 359) χρονολογούμενον εἰς τὸ αὐ-
τὸ ἔτος, κατὰ μῆνα Αὐγούστου. Φαίνεται ὅτι τὸ Πατριαρχεῖον μὴ ἀρκεσθὲν εἰς
τὴν διὰ τοῦ Γερασίου γενομένην διερεύνησιν ἀπέστειλεν ὡς ἑξαρχον τὸν Και-
σαρείας Ἡσαΐαν.

²) Τὸ ἔτος 1797 Ἐφορὸς εἶχε γίνε, διαδεχθεὶς τὸν Δέρκων Μακάριον, ὁ
Ἡρακλείας Μελετίος.

³) Ὁ Σιὸρ Ἀντωνιὸς ἀναφέρεται εἰς τὰ Κανονικὰ Πεσκέσια τοῦ Μητρο-
πολίτου Μαξίμου («Χριστ. Κρήτη» Β', σ. 75).

⁴) Βλ. σημ. 4 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 58 ἔγγραφου.

⁵) Πλεῖστοι φέροντες τὸ ὄνομα τοῦτο ἀναγράφονται εἰς τὰ Κανονικὰ Πε-
σκέσια τοῦ Μητροπολίτου (σ. 70 καὶ 73).

⁶) Ἀναγράφεται εἰς τὸν κατάλογον τῶν Οἰκονόμων τοῦ Σιναΐτικοῦ Μετο-
χίου τοῦ Ἀγ. Ματθαίου, τὸν κατεχωρισμένον εἰς τὸ μνημονευθὲν Ἐπιστολά-
ριον τοῦ ἱατροῦ Νικολετάκη: «10: τὸν κὺρ μελχισεδέκ, ἐκ κώμης ἀπάνω ἀρ-
χάρες».

⁷) Τουρκ.: νέα, εἰδήσεις.

⁸) Διερμηνεὺς τοῦ Στόλου.

⁹) Ἀγνοῶ ποῖος ἦτο οὗτος.

65

Ἐπιστολὴ τοῦ Ἐφόρου Μητροπολίτου Ἡρακλείας Μελετίου πρὸς τὸν
Μητροπολίτην Κρήτης Μάξιμον, δι' ἧς γνωρίζει τὴν ἀποστολὴν
χιλίων ἀλφαβηταρίων πρὸς διάθεσιν καὶ ζητεῖ τὴν καταβολὴν
τοῦ ἀναλογοῦντος ποσοῦ εἰσφορᾶς διὰ τὴν ναυτολογίαν τοῦ Βα-
σιλικοῦ Ταρσανᾶ. (Νοέμβριος 1798).

Ἀριθ. Χειρ. Μ.Η. 72. Ἐπὶ διφύλλου λεπτοῦ χάρτου, διαστ. 0,34 × 0,24.
μ. μὲ ὑδατίνης γραμμάς, γράμματα C L καὶ λέοντα. Ἀποτετμημένον

τμήμα κάτω δεξιά τοῦ πρώτου φύλλου. Ἐπὶ τοῦ πρὸς φακέλλωσιν τμήματος τοῦ δευτέρου φύλλου : « τῷ πανιερωτάτῳ καὶ ἐν χ(ριστ)ῷ μοι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ λίαν περιποθήτῳ ἀγίῳ Κρήτης, κυρίῳ μαξιμίῳ, ἀσπασίως ». Περιαιτέρω : 1796. Σφραγὶς ἐπ' ἐρυθροῦ ἰσπανικοῦ κηροῦ παριστώσα οἰκόσημον, ἐπιστεφόμενον μὲ σταυροφόρον σφαῖραν καὶ πλαισιούμενον ὑπὸ δύο ἐπόπων καὶ μὲ τὰ γράμματα ΗΡ ΚΛ Μ Λ (Ἡρακλείας Μελέτιος). Κατάστασις διατηρήσεως καλή. Τὸ κείμενον ἐπὶ τῆς πρώτης σελίδος μὲ ὑστερόγραφον κάτω ἀριστερὰ διὰ τῆς αὐτῆς χειρός. Ἐσώκλειστον χωριστὸν σημείωμα ἐπὶ γωνιώδους τεμαχίου χάρτου, μὲ τὸν λογαριασμὸν τοῦ ὀφειλομένου διὰ τὴν εἰσφορὰν ποσοῦ.

τὴν περιπόθητόν μοι πανιερότητά της ἀδελφικῶς ἐν Κ(υρί)ῳ κατασπάζομαι.

† ἀγκαλὰ καὶ προλαβόντως ἔγραψα τῇ πανιερότητί της ἄπαξ καὶ δις ἐξότον | ἐπανεκάμψα εἰς βασιλεύουσαν, μὲ ὄλον τοῦτο δὲν λείπω καὶ ἤδη πλοίου | διὰ τὰ αὐτόθι ἐπιτυχῶν γράφειν νὰ ἐρωτήσω τὰ τῆς ἐφετῆς μοι ὑγιείας της. | καὶ ἐπομένως νὰ τῇ δηλοποιήσω, ὅτι κατὰ τὰς προλαβούσας π(ατ)ριαρχί | κὰς καὶ συνοδικὰς ἐπιστολὰς ὁποῦ τῇ ἐπέμφθησαν παρὰ τῆς τυπογραφίας | τοῦ πατριαρχείου, ἴδου ἤδη ἐμπονται εἰς τὰ αὐτόθι χίλια ἄλφα | βητάρια μετὰ τῆς περικλειομένης πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς. ἅπερ | λαμβάνουσα, ἃς τὰ διανείμῃ πρὸς τοὺς ἐν ἀπάσῃ τῇ ἐπαρχίᾳ | της βιβλιοπώλους ὡς διορίζεται. τῇ δηλοποιῶ προσέει, ὅτι ἐπειδὴ ἐδόθησαν παρὰ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας καθ' ὑψηλὴν προσταγὴν μελάχῃ | δεσ εἰς τὸν βασιλικὸν τεροανά, διωρίσθημεν ἅπαντες νὰ δώσωμεν | ἀναλόγως. δι' ὃ κατὰ συνοδικὴν ἀπόφασιν τῇ περικλείομεν τὸ παρὸν σημεῖ | ωμα νὰ παραλάβῃ καὶ παρὰ τῶν ὑπ' αὐτὴν συναδελφῶν ἐπισκόπων | τὴν σημειουμένην ποσότητα μὲ πρῶτον, καὶ ἀνυπερθέτως νὰ μᾶς τὰ ἐξα | ποστείλῃ. ταῦτα καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀδελφικῶς. καὶ τὰ ἔτη της εἴησαν | θεόθεν πλεῖστα καὶ πανευτυχῆ :

αψ' ἡ νοεμβρίου κθ' :

τῆς πανιερότητός της.

ἐν χ(ριστ)ῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ ὅλως

Ἡρακλείας μελέτιος

δι' ὅσα ἀδελφὲ τὴν προσ | διώρισεν ἡ ἐκκλησία ἃς μὴν | ἀμελήσῃ. ἀλλὰ νὰ τὰ ἐκτελέσῃ | μετὰ πάσης τῆς ὀφειλομένης εὐ | πειθείας ἐπειδὴ καὶ εἶναι δίκαια | πάντα τῆς ἐκκλησίας. εἶπε καὶ τὸν | ἅγιον ἀυλοποιάμου νὰ φροντίσῃ διὰ | τὰ διάφορά του, ὥσάν ὁποῦ διὰ τὴν θεοφι | λίαν του πόλιτζαν δὲν εὐρίσκω.

τὰ συνοδικῶς διορισθέντα δοθῆναι ἕνεκα μελά | χηδων παρὰ τοῦ ἁγίου
Κρήτης καὶ τῶν ἐπισκόπων του,

γρόσια

- 40 : Κρήτης
20 : Κνωσσοῦ
20 : Ἀρχαδίας
20 : Χερδονήσου
10 : Ἀβλοποταίου
20 : Ρεθίμνης
20 : Κυδωνίας
15 : Λάμπης
15 : Πέτρας
15 : Σιτείας
15 : Ἰεράς
15 : Κισσάμου

225,

† Ο ΛΑΜΠΗΣ & ΣΦΑΚΙΩΝ

ΕΥΜΕΝΙΟΣ ΦΑΝΟΥΡΑΚΗΣ